

Ústav světových dějin

Posudek vedoucího (opponenta) diplomové práce

Jméno a příjmení studenta/studentky: Bc. Petr Šmejkal

Název práce: Česká šlechta a stavovský stát v Rakousku, 1934-38

Jméno vedoucího (opponenta) práce: prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.

1. Heuristika (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

1.1 Hodnocení použité literatury a pramenů	2
1.2 Úplnost použitých zdrojů z hlediska současného stavu bádání	2

Stručné hodnocení:

Autor prostudoval značné množství pramenů ve Státním oblastním archivu Třeboň a to jak v centrále (orlická větev Schwarzenbergů, Buquoyové), tak v pobočkách v Českém Krumlově (hlubocká větev Schwarzenbergů) a Jindřichově Hradci (Czernin). Práce stojí na pramenech, literaturu využívá jako doplňkový zdroj informací. Přesto měl autor využít cizojazyčné, zejména rakouské práce (například Guduly Walterskirchen), které zcela opomíjí.

2. Řešení problému (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

2.1 Volba cíle práce odpovídá zadání	1
2.2 Cíl z hlediska metodologie oboru je zvolen relevantně	1

Stručné hodnocení:

Stručné hodnocení: Cíl i použité metody odpovídají úzu v rámci oboru. Problém spočívá spíše ve zpracování archivních fondů autorem.

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

3. Hodnocení struktury práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

3.1 Je struktura práce logická	1
3.2 Odpovídá struktura práce metodologii a metodám deklarovaným v úvodu práce	1

Stručné hodnocení:

Struktura odpovídá metodám deklarovaným v úvodu.

4. Hodnocení kvality textu práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

4.1 Analýza pramenů a literatury	3
4.2 Interpretace pramenů a literatury v jejich vzájemných souvislostech	3

Stručné hodnocení:

Analýza pramenů a jejich interpretace jsou hlavní slabinou práce. Blíže viz bod 6.

5. Kvalita zpracování (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

5.1 Stylistika a pravopis	1
5.2 Použitá terminologie	1

Stručné hodnocení:

Autor si vybral perspektivní téma, které nejen, že dosud nebylo odpovídající způsobem zpracováno, ale zejména by jeho kvalitní zpracování mohlo přinést řadu nových poznatků

6. Celkové hodnocení v rozsahu nejméně 500 znaků:

Ústav světových dějin
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1
IČ: 00216208
DIČ: CZ00216208

Tel.: (+420) 221 619 207

usd@ff.cuni.cz
<http://usd.ff.cuni.cz>

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

k dějinám šlechtických elit ve střední Evropě v meziválečném období. Například vztah šlechty k radikálně pravicovým režimům různého typu není stále pro Rakousko a Československo dostatečně zpracován. Platí to i o Německu, kde jsou určitým vodítkem práce Stephana Malinowského a Eckarta Conzeho. V českém prostředí zmiňme alespoň práce Zdeňka Hazdry či Dity Homolové (Jelínkové). Víme jen málo o myšlenkovém světě středoevropské šlechty, včetně jejího poměru k Rakousku a vývoji tamní vnitropolitické situace. Zde měla přinést nové informace a interpretace práce P. Šmejkal. Tento cíl autor splnil jen částečně. Opatřil sice bohatý faktografický materiál, který však zpracoval způsobem, který snižuje možnost jeho využití jinými historiky. Důvodů je více. Chybí například v dostatečné míře zohlednění kontextu československé či rakouské domácí politiky. Vhodná by byla i analýza kontaktů jednotlivých aktérů (mj. četnosti), jejichž struktura z práce vyplývá jen jaksí mimoděk. Tedy s kým, jak často a proč si šlechtici dopisovali a to s ohledem na dění v Rakousku. Za pozornost by stály i další části šlechtických archivů, např. evidence spolkových a jiných aktivit (členství) v ČSR i Rakousku včetně příspěvků těmto organizacím. Jen nahodile se autor věnuje vztahu aktérů k habsburskému legitimismu. Chybí i analýza rodinných vazeb k představitelům stavovského státu. Vždyť např. Vera Czernin-Morzin se v roce 1938 provdala za bývalého spolkového kancléře von Schuschnigga. Vývoj v Rakousku, event. v Německu vnímali jednotliví Šmejkalem sledovaní aktéři specificky, autorovi se však ne zcela podařilo charakterizovat jejich myšlenková východiska. Nejlépe si v tomto směru vedl v části věnované Eugenu Czerninovi, kde také přináší nejvíce nových a hodnotných poznatků, Schwarzenbergům již byla ve větší míře věnována pozornost v odborné literatuře. Autor často upadá v obšírné, popisné líčení okrajových skutečností, některé interpretace jsou obtížně udržitelné. Např. na s. 47 uvádí, že Peter Revertera vnímal válku jako zlo, protože „měl obavy o svého syna povoláného k bojům.“ Revertera byl ale vysokým úředníkem rakouského stavovského státu (honorakouským bezpečnostním ředitelem), a je proto otázka, zda jeho negativní postoj k válce neměl i jiné příčiny. Autor často střídá témata a to bez obvyklého přechodu. Tak na s. 46 končí odstavec větou: „Postěžoval si (synovec E. Czernina), že po zabrání Rakouska rostly ceny potravin,“ aby bez přechodu zahájil nový

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

odstavec větou „Další Bratr (sic!) Eugena Czernina František neměl důvěru v lorda Runcimana.“ Vedle poukazu na stylistickou neobratnost je ovšem na místě otázka, jak Runcimanova mise souvisela s tématem práce. Hned další odstavec pak Šmejkal zahajuje bagatelním sdělením: „Téměř o rok později přeje Eugenovi jeho bratr Karel Czernin úspěšný vstup do nového roku a vyjadřuje obavu ze zhoršující se situace ve světě.“ Je evidentní, že autor má problémy s vyhodnocením závažnosti informací, resp. jejich hierarchizací. Přes výše uvedené nedostatky, které lze do určité míry považovat za obvyklé chyby začínajících autorů, P. Šmejkal splnil minimální nároky kladené na tento typ kvalifikační práce a doporučuji ji i obhajobě.

7. Otázky a připomínky k obhajobě:

Jaká byla kritéria výběru sledovaných šlechtických rodů?

Navržená známka: dobře

Datum: 29. 5. 2020

Podpis: